

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

BARQAROR HAYOT
xalqaro ijtimoiy-ma'rifat markazi

“ZAMONAVIY PSIXOLOGIYANING DOLZARB MUAMMOLARI”

mavzusida xalqaro miqyosda ilmiy-amaliy anjuman materiallari

“Zamonaviy psixologiyaning dolzarb muammolari” mavzusida xalqaro miqyosda ilmiy-amaliy anjuman materiallari
660 b.

O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vaziri E.Karimova tahriri ostida chop etildi.

Bosh muharrir:

Z. Raxmanov – Nizomiy nomidagi O‘zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti rektori v.v.b., iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD).

Mas’ul muharrir:

G. Ibragimova – Pedagogika-psixologiya va inklyuziv ta’lim fakulteti dekani, pedagogika fanlari doktori, professor

Tahrir hay’ati:

N. Sh. Umarova – psixologiya fanlari doktori, professor.

V. M. Karimova – psixologiya fanlari doktori, professor.

Z. T. Nishanova – psixologiya fanlari doktori, professor.

D. S. Karshiyeva – psixologiya fanlari doktori, professor.

Nashrga tayyorlovchi:

R. Ashurov – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

To‘plamda keltirilgan maqolalarning mazmuni va keltirilgan statistik ma’lumotlarga mualliflar mas’ul.

Nizomiy nomidagi O‘zbekiston milliy pedagogika universiteti 2025-yil 10-noyabrda bo‘lib o‘tgan ilmiy texnik kengashda muhokama qilingan va nashrga tavsiya etilgan

CONTENTS

1-Sho'ba. Zamonaviy psixologiyaning nazariy-metodologik asoslari va muammolari.....	15
YANGI O'ZBEKISTONDA PSIXOLOGIK XIZMAT: DAVLAT SIYOSATI, AMALIY MEXANIZMLARI VA BARQAROR RIVOJLANISH YO'LI	16
Hilola Umarova	
ZAMONAVIY PSIXOLOGIYANING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA SOG'LOM PSIXOLOGIK MUHITNI SHAKLLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI.....	19
Karimova E'zozxon Gapirjonovna	
RAHBAR XODIMLARGA PSIXOLOGIK XIZMAT KO'RSATISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI	23
Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov	
"DIGITAL TWIN" TEXNOLOGIYASI VA INNOVATSION BOSHQARUV PARADIGMASI	26
Raxmanov Zafar Yashinovich	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГИИ В УЗБЕКИСТАНЕ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ.....	28
Гайрат Бахрамович Шаумаров	
MACHINE PSYCHOLOGY: BRIDGING HUMAN LEARNING PRINCIPLES AND ARTIFICIAL GENERAL INTELLIGENCE DEVELOPMENT	31
Farkhod Alisherovich Alisherov, Nigora Ruzikulova Shukhratovna	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA INKLYUZIVLIK SIYOSATINI AMALGA OSHIRISHDA RAHBARLIK FAOLIYATINING PSIXOLOGIK VA TASHKILY ASOSLARI	39
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna	
TALABALARNING ILMIY INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	44
Abdullayeva Barno Sayfuddinovna	
ONANING O'ZI HAQIDAGI TASAVVURLARINING FARZAND MUNOSABATIGA ALOQADORLIK XUSUSIYATLARI.....	49
Abdullayeva Dilbar Ubaydullayevna	
AVLODLAR KONTEKSTIDA MOLIYAVIY XULQ-ATVOR: PUL PSIXOLOGIYASINING IJTIMOY-PSIXOLOGIK TAHLILI	53
Umarova Navbahor Shokirovna	
EMOTIONAL BURNOUT AND STRESS AS PSYCHOLOGICAL RISKS OF A NOTARY'S PROFESSIONAL ACTIVITY	56
Arystanbek Aiymszhan, Aitysheva Aigul Mukataevna	
UYUSHMAGAN YOSHLARNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK MOSLASHGANLIGINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	59
Atabayeva Nargis Batirovna	
MUAMMOLI PEDAGOGIK VAZIYATLARGA O'QITUVCHI QAROR QABUL QILISHINING DIFFERENSIAL XUSUSIYATLARI	61
P.S.Ergashev	
SPORT BOSHQARUVI SOHASIDAGI DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARIDA OILAVIY VA KASBIY TOLERANTLIK.....	64
O.E. Hayitov	
O'QUVCHILARDA KOGNITIV JARAYONLARINING RIVOJLANISHI INTELLEKT SHAKLLANISHINING MUHIM OMILI SIFATIDA.....	67
Ashurov Ramzidin Ramazonovich	

INKLYUZIV PSIXOLOGIYA KONSEPSIYASI: IMKONIYATI CHEKLANGAN SHAXSLARNING PSIXOLOGIK RIVOJLANISHINI O'RGANISHDA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR.....	70
Abdullayeva Yulduz Muftillo qizi	
OILAVIY MUNOSABATLAR TRANSFORMATSIYASI JARAYONLARIDA YOSH OILA VAKILLARI XULQIDAGI AYRIM MUAMMOLAR.....	72
V.M. KARIMOVA	
UMUMIY O'RTA TA'LIM TIZIMIDAGI PSIXOLOGIK XIZMATNI TAKOMILLASHTIRISH ZARURATI MASALALARI	75
Akramova Feruza Akmalovna	
TALABALARDA ALTRUIZM NAMOYON BO'LISHIGA SHAXS XUSUSIYATLARINING TA'SIRI	77
Kamolova Nilufar Davir qizi	
PEDAGOGLARDA KASBIY STRESS VA UNING OQIBATLARI	82
Karshiyeva Dilafuz Suyunovna	
SINERGETIK TAFAKKUR — ZAMONAVIY TA'LIM JARAYONINING INNOVATSION YO'NALISHI.....	84
Masharipova Farog'at Matrasulovna	
OILADA MA'NAVIY, AXLOQIY VA MADANIY MALAKALARNI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK JIHATLARI	88
Mirabdullayeva Shoiraxon Abdulkayevna	
OLIY TA'LIM MUASSASASI IMIJINI BELGILOVCHI ASOSIY BIXEVIORISTIK KOMPONENTNING ILMIY-NAZARIY TAHLILI	91
Mirashirova Nargiza Anvarovna	
SPORTCHILAR PSIXOFIZIOLOGIK HOLATINI BAHOLASHDA TEPPIG-TEST METODIKASI	94
S.U.Nazarov	
ILK O'SPIRINLARDA HAVAS KASB TANLASH MOTIVI SIFATIDA.....	98
Nishanova Zamira Taskayevna	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ПСИХОТЕРАПЕВТИЧЕСКОЙ ПРАКТИКЕ.....	101
Останов Шухрат Шарифович	
TALABALAR O'ZINI O'ZI FAOLLASHTIRISHI MUAMMOSINING MAHALLIY MUHITDA TADQIQ ETILISHI.....	106
Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o'g'li	
VOYAGA YETMAGANLAR O'RTASIDA NAZORATSIZLIK VA HUQUQBUZARLIKLAR PROFILAKTIKASI MASALALARI	109
Qodirov Obid Safarovich, Raxmatov Faxriddin Umarovich	
PSIXOLOGLARNING PROFESSIONAL TAFAKKURI.....	114
Ra'no Ismaylova	
O'ZBEKISTON VA JAHON MAMLAKATLARIDAGI OILAVIY AJRALISHLARNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARIDAGI O'ZIGA XOSLIKLARNING EMPIRIK TAHLILI	118
Ro'ziqulov Faxriddin Rasulovich	
SHAXS NAZARIYASIGA MAHALLIY PSIXOLOGLAR TOMONIDAN KOGNITIV YONDASHUV	121
Tursunov Lutfulla Sayfullayevich	
BO'LAJAK MUTAXASSISLARINING KASBIY RIVOJLANISHIGA QARATILGAN ILMIY TADQIQOTLAR TAXLILI.....	123
Tuychiyeva Saodat Melikuziyevna	
TA'LIM MENEJMENTIDA SHAXSLARARO MUNOSABATLAR - MUVAFFAQIYATLI BOSHQARUVNING ASOSIY OMILI SIFATIDA	126
Umarova Navbahor Shokirovna, Jalolova Nafisa O'ktam qizi	
TALABALARDA RUHIY SALOMATLIKNI MUSTAHKAMLASHDA STRESSGA BARDOSHLILIK VA EMOTSIONAL INTELLEKTNING ROLI.....	128
Xajiyeva Iroda Adambayevna	

ZAMONAVIY GLOBAL MUAMMOLARDA ALTRUIZMNING ROLI	131
Xatamova Ferangiz Ibodullojeva	
QUROLLI TO‘QNASHUVLARDAN OLIB KELINGAN BOLALARNI PSIXOLOGIK REABILITATSIYA QILISH MUAMMOLARI	134
S.R.Yuldashev	
ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ МЫСЛИТЕЛЬНЫХ ОПЕРАЦИЙ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	137
Алимова Гулчехра Кабелевна	
О‘QUVCHILARDA MUVAFFAQIYAT MOTIVATSIYASINI KUCHAYTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	139
Karimov Sherzod Abdurasulovich	
HARBIY XIZMATCHILAR OILALARIDAGI INQIROZLARNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	142
Sh.S.Kurbanova	
AUDITORLIK QOBILIYATI RAHBAR KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIGI KO‘RSATKICHI SIFATIDA	145
Xolmurodova Dilnoza Xolmurodovna	
САМОРЕГУЛЯЦИЯ У СТУДЕНТОВ КАК ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ ФЕНОМЕН.....	149
Махмудова Д.А., Махманова К. Д.	
СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....	151
Султанова Амина Анваровна, Дjon Муминова Дильфуза	
ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ БЛАГОПОЛУЧИЕ СТУДЕНТОВ С РАЗНЫМ УРОВНЕМ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ	154
Тиллашайхова Хосият Азаматовна	
2-Sho‘ba. Zamonaviy shaxs rivojlanishining ijtimoiy-psixologi muammolari	159
ВЛИЯНИЕ ИНТЕНСИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГАДЖЕТОВ НА ФОРМИРОВАНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ЗАЩИТ У ПОДРОСТКОВ	160
Е.Г.Алимова	
ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING TA’SIRI	163
Abdinazarova Bibixonim Rashid qizi	
INKLYUZIV TA’LIM TIZIMIDA O‘QUVCHILARNING PSIXOLOGIK MOSLASHUV JARAYONINI QO‘LLAB-QUVVATLASH: SAMARALI PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK YONDASHUVLAR	166
Abdullayeva Yulduz Muftillo qizi, Giyazova Zuhro Sattorovna	
ZAMONAVIY BOSHQARUV TIZIMLARIDA QAROR QABUL QILISH SAMARADORLIGI	169
Umarova Navbahor Shokirovna, Artikov Samandar Arzikulovich	
IJTIMOY PSIXOLOGIK TADQIQOTLARDA OILA VA OILAVIY QADRIYATLARNING O‘RGANILGANLIK HOLATI	172
Abibullaeva Perdegul Ongarbaevna	
OILAVIY JANJALLAR NATIJASIDA YUZAGA KELUVCHI STRESS VA DEPRESSIV HOLATLARNING PSIXODIAGNOSTIKASI.....	174
Boboyeva Feruza Azimjonovna	
ZAMONAVIY O‘SMIR SHAXSINING EMOTSIONAL INTELLEKTI RIVOJLANISHIDA IJTIMOY OMILLARNING ROLI.....	178
Ergashev Dilshod Tirkash o‘g‘li	
PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF DIGITAL INFORMATION USE THAT CONTRIBUTE TO THE EROSION OF SOCIAL NORMS IN THE MINDS OF YOUNG PEOPLE	180
Ganiev Maksudjon Najimovich	
ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHINING IJTIMOY-PSIXOLOGIK MUAMMOLARI	184
Gulnafar Abdullayeva	

RUHIY SALOMATLIKNI SAQLASHDA PSIXOLOGIK OMILLARNING AHAMIYATI.....	187
Hasanova Dilshoda Avazbek qizi	
EMOTSIONAL INTELLEKT - ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHINING IJTIMOY – PSIXOLOGIK MUAMMOSI SIFATIDA.....	190
Ismailova Nilufar Baxadirovna	
OILALARDA INTERNETGA TOBELIKNING BUGUNGI KUNDAGI HOLATI.....	193
Kushakova Nargiza Islambayevna, Ergasheva Sarvinoz Shavqiddin qizi	
AKADEMIK PROKRASINATSIYANI O’RGANISH BO’YICHA XORIJIY OLIMLAR TAHLILI	196
Mardiyeva Shaxnoza Amirovna	
STEAM TA’LIM VOSITASIDA O’QUVCHILARNING KREATIV QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	199
Matkarimova Nilufar	
MAKTABGACHA YOSHDA BOLANING MUVAFFAQIYATLI IJTIMOYLAHVUVI MEZONLARI	203
Norbosheva Maqsuda Achilovna	
DEVIANT XULQ-ATVORLI O’SMIY QIZLARDA HIMOYA MEXANIZMLARINING IJTIMOYLAHVUVA TA’SIRI	206
Parpiyeva Shaxnoza	
PSIXOLOGIYADA O’ZINI O’ZI FAOLLASHTIRISH FENOMENIGA NISBATAN ILMIY YONDASHUVLAR.....	209
Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o’g’li, Istamburiyev Muhammadali Abdulazizovich	
VELOSIPIED SPORT TURI BILAN SHUG’ULLANUVCHILARNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	212
Raxmonova Go’zal Bobir qizi	
SOCIO-PSYCHOLOGICAL CONSEQUENCES OF CYBERBULLYING ON ADOLESCENTS’ INTERPERSONAL COMMUNICATION	215
Salomov Shamsiddin Sabokhiddin ugli	
RUHIY SALOMATLIKNI QO’LLAB-QUVVATLASH ORQALI BO’LAJAK LOGOPEDLARNING INKLYUZIV FAOLIYATGA PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI OSHIRISH	219
Sharifova Maxliyo Zarif qizi	
TALABALARDA TA’LIM JARAYONIGA MOSLASHISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	222
Ubaydullayev Nuriddin Toxir o’g’li	
PEDAGOGIK JAMOALARDA PROJECT MANAGEMENT METODLARINING JAMOAVIY MOTIVATSIYAGA TA’SIRI.....	225
Umarova Navbahor Shokirovna, Ashurov Muhammad Zokir o’g’li	
AYOLLARDA KASB VA OILA MUVOZANATINI TA’MINLASHNING PSIXOLOGIK OMILLARI	227
Zuxra Mansurxonova	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ СПОСОБЫ ВЫЯВЛЕНИЯ КРИМИНАЛЬНОГО ПОВЕДЕНИЯ В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ	230
Пардаева Умида Мухтар қизи	
PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE LIFE POSITION OF UNORGANIZED YOUTH.....	234
Atabayeva Nargis Batirovna, Alimjonova Durдона Yunusjon qizi	
YOSHLARNI OTA-ONALIK MAS’ULIYATIGA TAYYORLASH - PSIXOLOGIYANING DOLZARB MUAMMOSI SIFATIDA.....	238
Bilolova Zamira Baxtiyarovna	
OTA-ONA VA FARZAND MUNOSABATLARINI TADQIQ ETISHNING NAZARIY JIHATLARI.....	241
D.U.Abdullayeva, I.X.Panjiyeva	
SHAXS IJTIMOY MOSLASHUVIGA TA’SIR ETUVCHI PSIXOLOGIK OMILLARNING O’ZIGA XOSLIGI	244
Dusbojev Asliddin Turgunovich	
PSYCHOLINGUISTIC FOUNDATIONS OF SOCIOLINGUISTIC COMPETENCE AND ITS STRUCTURAL COMPONENTS.....	247
G.A.Valiyeva	

YOSH OILALARNING MUSTAHKAMLIGIGA ZAMONAVIY AXBOROT VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING TA’SIRI.....	250
Kushakova Nargiza Islambaevna	
TALABALARDA IJTIMOY-PSIXOLOGIK KOMPETENTLIK SHAKLLANISHINING DINAMIK XUSUSIYATLARI.....	253
Nazarova Malohat Axmedovna	
SOCIO-PSYCHOLOGICAL CONSEQUENCES OF CYBERBULLYING ON ADOLESCENTS’ INTERPERSONAL COMMUNICATION	255
Salomov Shamsiddin Sabokhiddin ugli	
OTA-ONA VA FARZAND MUNOSABATLARINI BARQARORLASHTIRISHDA AFILIATSIYA MOTIVINING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	259
Samatova Sevara G’ayratovna	
GENDER STEREOTIPLARI - QABUL QILINGAN ME’YOR VA QOIDALARGA XULQ-ATVORINI MOSLASHTIRISH.....	263
Saribayeva Umida Sattarovna	
DINIY MUTAASSIBLIK, EKSTREMIZM VA TERRORCHILIKNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	266
Sobirov Jamoliddin, Nazarov A.S.	
O’QUVCHI YOSHLARNING O’ZARO MUNOSABATLARIDA TEAM BUILDING TA’SIRI VA AHAMIYATI.....	267
Turayev Nurmuhammad Alibek	
O’SMIRLARDA DEVIANT XULQNING KONATIV ASPEKTLARI BO’YICHA PSIXODIAGNOSTIK TAHLIL (HUDUDIIY VA GENDER FARQLARI MISOLIDA)	269
Turayeva Gulchehra Urayimovna	
TALABALAR IJTIMOY FAOLLIGINI OSHIRISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK JIHATLARI	273
Umarov Saidnemat Burxanovich	
O’SMIRLIK DAVRIDA DEVIANT XULQ-ATVOR NAMOYON BO’LISHINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	275
Umarova Navbahor Shakirovna, Xalilova Sarvinoz Qodirali qizi	
TA’LIM MUASSASALARIDA BOSHQARISHDA KOGNITIV MENEJMENT YANGI MODEL SIFATIDA	278
Umarova Navbahor Shokirovna, Sadinova Marjona Akmal qizi	
SPORTCHILAR OILASIDAGI SIBLINGLAR MUNOSABATLARINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	281
G.H.Usmonova 281	
YOSHLAR PSIXOLOGIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHDA QADRIYATLAR TIZIMI VA IJTIMOY-PSIXOLOGIK MEKANIZMLARNING O’ZARO TA’SIRI: NAZARIY ASOSLAR VA EMPIRIK TAHLIL.....	283
X.A. Bobanov	
KIBERIJTIMOYLAHVU IJTIMOY PSIXOLOGIK HODISA SIFATIDA.....	287
Yuldashev S.R., Muhiddinova M.N	
MILLIY VA DINIY URF-ODAT VA AN’ANALARDA AXLOQ NORMALARINING MUJASSAMLASHGANLIGI.....	289
D.Sh.Yuldashova, Miraliyeva Zulayxo Abdurauf qizi, Xidirova Gulhayo Muhiddin qizi	
РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ У СТУДЕНТОВ-ПСИХОЛОГОВ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ	292
Аскарова Гулрух, Ашурова Анастасия	
КОММУНИКАТИВНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ КАК ФАКТОР ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО СТАНОВЛЕНИЯ ПЕДАГОГА-ПСИХОЛОГА	296
Аскарова Гулрух, Рахимова Робиябону	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ОБРАЗА «Я» У ПОДРОСТКОВ.....	300
Махмудова Диларом Ахмадовна, Сафаев Музаффар Зафар угли	
СЕМЕЙНАЯ СИНЕРГИЯ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ “Я-КОНЦЕПЦИИ” В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ	303
Одилова Наира Гулямовна	

3-Sho'ba. Yosh va pedagogik psixologiya: ta'lim-tarbiya jarayonidagi muammolar	307
TALIM MUASSASALARIDA PSIXOLOGIK KONTRAKTNI MUSTAHKAMLASH UCHUN TASHKILIY-PSIXOLOGIK INTERVENSIYALAR	308
Umarova Navbahor Shokirovna, Bayzaqova Madina Ibragimovna	
TALIM OLISH JARAYONIDA STRESSGA BARQARORLIK NAMOYON BO'LISHINING YOSH PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	312
N.Z.Ismoilova, M.K.Ismoilova	
BOLALARDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING PSIXOLOGIK TA'SIRI	315
Aliyeva Kamola Saidnegmatovna, Tulqunova Barnooy Behzodjon qizi	
PEDAGOGLARDA KASBIY STRESSNING NAMOYON BO'LISH XUSUSIYATLARI	317
Boymirzayeva Nafisaxon Baxodir qizi	
O'ZBEKISTONDA STEAM TALIM TEXNOLOGIYASINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI	321
G.M.Qurbonova	
PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF DIGITAL INFORMATION USE THAT CONTRIBUTE TO THE EROSION OF SOCIAL NORMS IN THE MINDS OF YOUNG PEOPLE	324
Ganiev Maksudjon Najimovich	
TALABALARDA PROKRASTINATSIYA DARAJASINI KAMAYTIRISH VA OLDINI OLISHNING NAZARIY TAHLILI	328
Ismailov Sanjarbek Sherzod o'g'li	
O'SMIRLARDA DEVIANT XULQ SHAKLLANISHINING OTA-ONA MUNOSABATLARI BILAN BOG'LIQLIGI	331
Mo'minova Dilrabo Murodillayevna	
O'SMIRLIK DAVRIDA PSIXIK RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	334
N.Z.Ismoilova, S.S.Berdiyeva, H.T.Baxriddinova	
ZO'RAVONLIKKA UCHRAGAN O'SMIRLAR ORASIDA COPING STRATEGIYALARINING SHAKLLANISHIGA IJTIMOYIY QO'LLAB-QUVVATLASH OMILLARINING TA'SIRI	337
Nishanova Zamira Taskarayevna, Komilova Komila Inomjon qizi	
O'SMIRLARNI AGRESSIV XULQ-ATVOR FENOMENINI PSIXOLOGIK JIHATLARINI O'RGANISH.....	339
Norqulova Dildora Shavkat qizi	
OLIY TALIM PEDAGOGLARDA FRUSTRATSION TOLERANTLIKNI NAMOYON BOLISHINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	342
Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li	
TALABALAR O'ZINI O'ZI FAOLLASHTIRISHI MUAMMOSINING MAHALLIY MUHITDA TADQIQ ETILISHI.....	345
Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o'g'li	
TALABALARDA TADQIQOTCHILIK QOBILYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	348
Saidakbarova Nigora	
O'SMIRLIK DAVRIDA DEVIANT XULQNING SHAKLLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	351
Sattarova Shahnoza Qo'chqarovna, Erkinjonova Raximaxon Baxtiyor qizi	
TALIM TASHKILOTLARIDA "WELL-BEING MANAGEMENT" TIZIMINI JORIY ETISH: IJTIMOIY-PSIXOLOGIK YONDASHUV DOIRASIDAGI TAHLIL.....	353
Umarova Navbahor Shokirovna, Muminov Temurbek Uralbaevich	
GLOBALASHUV DAVRIDA O'SMIRLARNING HAYOTIDA PSIXOLOGIYANING AHAMIYATI	356
Xolmuratova Mahbuba Maxmudovna, Mannonov Hamid Xolmurod o'g'li, Isroilova Sevinch Sobirjon qizi	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КОПИНГ-СТРАТЕГИЙ ПЕДАГОГОВ В СТРЕССОВЫХ СИТУАЦИЯХ.....	359
Аскарова Гулрух Оринбасаровна, Халматова Мумтоза Зафаржон кизи	

ВЛИЯНИЕ ФОРМИРОВАНИЯ ПОЗНАВАТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССОВ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА НА МЕЖЛИЧНОСТНЫЕ ОТНОШЕНИЯ	363
Лутфуллаева И.А.	
RIVOJLANGAN XORIJIY MAMLAKATLAR TA'LIM TIZIMIDA MAKTAB DIREKTORLARINING BOSHQARUV MADANIYATI.....	365
Abdulxayeva M.B.	
INNOVATSION TALIM TIZIMIDA TALABALARNI KREATIV TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI.....	369
Masharipova Saida Rahimovna, Jiyanboeva Sadokat Shonazarovna	
FORMATION OF SOCIO-COMMUNICATIVE SKILLS IN STUDENTS THROUGH BILINGUISTICS BASED ON AN INTEGRATIVE APPROACH.....	372
Najmiddinova Gulnoza Odilovna	
O'QITISH JARAYONIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING PSIXOLOGIK JIHATLARI.....	376
Safarova Dilnoza Kuchkarovna, Kasimova Dildora Xusanovna	
ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHINING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK MUAMMOLARI	379
Saidakbarova Nigora Abduraxim qizi, Saydiraxmonova Durdona Abror qizi	
PEDAGOGLARDA KREATIVLIKNI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI	382
Sh.D.Ablakulov	
PSYCHOLOGICAL BASES OF POSITIVE PSYCHOLOGY AND POSITIVITY IN PEDAGOGICAL ACTIVITY	385
Shakhnoza Sattarova Kochkarovna	
PSYCHOLOGICAL FOUNDATIONS OF PROFESSIONAL ADAPTATION	388
Shodiyeva Rayhon Saydullayevna	
YOSH VA PEDAGOGIK PSIXOLOGIYA: TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDAGI MUAMMOLAR.....	391
Tuqboyeva Dilshoda Zaynievna, Saliddinova Nilufar Lochin qizi	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM DASTURLARINI XALQARO AKKREDITATSIYADAN O'TKAZISH TAJRIBASI	393
Tursunov Tajimurad Mirsaidovich, Berdiqulov Ravshan Shavkatovich	
PEDAGOGIK DIAGNOSTIKA PEDAGOGIKANING ILMIY VA AMALIY SOHASI SIFATIDA	396
Umarova Malika Xisabidinovna, Xolboboyeva M.A.	
TA'LIM MUASSASALARIDA LIDERLIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI.....	399
Umarova Navbahor Shokirovna, Sobirova Shahlo Saminjonovna	
O'QUV MOTIVATSIYASI MUAMMOSI XORIJ PSIXOLOGIYASIDA TADQIQOTLAR PREDMETI SIFATIDA.....	402
D.Sh.Yuldashova	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ОБУЧЕНИИ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ НАУК.....	405
Алиева Камола Саиднегматовна	
ФОРМИРОВАНИЕ КОГНИТИВНОЙ АКТИВНОСТИ КАК ОСНОВЫ РАЗВИТИЯ НАУЧНОГО ИНТЕЛЛЕКТА ПЕДАГОГА.....	408
Анварова Хуснора Давронбек кизи	
ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЬ АРТ-ТЕРАПИИ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ.....	411
Асанова Гузаль Мухарамовна, Нуруллаев Адхамбек	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ СОВЛАДАЮЩЕГО ПОВЕДЕНИЯ У МОЛОДЕЖИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ.....	414
Аскарва Гулрух Оринбасаровна	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ ФРУСТРАЦИОННОЙ ТОЛЕРАНТНОСТИ ПЕДАГОГОВ.....	418
Аскарва Гулрух Оринбасаровна, Рустамова Мубина Эркин кизи	

УМЕНИЯ ОРИЕНТИРОВАТЬСЯ В ТРУДОВОМ ЗАДАНИИ У УМСТВЕННО ОТСТАЛЫХ УЧАЩИХСЯ МЛАДШИХ КЛАССОВ.....	422
Зохидова К.Х.	
РОЛЬ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ В ПСИХОЛОГИЧЕСКОМ СОПРОВОЖДЕНИИ И ВОСПИТАНИИ ШКОЛЬНИКОВ	424
М.М.Агзамова, Карпенко А.А.	
КОГНИТИВНЫЕ И ЭМОЦИОНАЛЬНЫЕ ФАКТОРЫ МОТИВАЦИИ ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА У МОЛОДЕЖИ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ (ПОКОЛЕНИЯ Z И ПОКОЛЕНИЯ ALPHA).....	427
Мухамеджанова Р.Р.	
4-Sho'ba. Amaliy psixologiya: psixologik xizmat muammolari va innovatsion yechimlari.....	430
PEDAGOGIK JAMOALARDA PROJECT MANAGEMENT METODLARINING JAMOAVIY MOTIVATSIYAGA TA'SIRI.....	431
Umarova Navbahor Shokirovna, Ashurov Muhammad Zokir o'g'li	
ИСТОРИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ПОНЯТИЯ «ОДАРЕ́ННОСТЬ».....	433
Байбаева Мухайе Худайбергеновна, Зайниддинова Хилола Абдилвахоб кизи	
GLOBALASHUV JARAYONIDA HUQUQBUZARLIKLAR PSIXOPROFILAKTIKASI MUAMMOLARI	436
Qodirov Obid Safarovich, Utayev Umid Saidaloyevich	
TURLI AVLOD VAKILLARIDA KASBIY MOTIVATSIYA VA KASB TANLASH MEXANIZMLARINING PSIXOLOGIK TAHLILI	439
Jabborov Xazrat Xusenovich, Kamola Xodjaeva	
STRESS HAQIDA UMUMIY PSIXOLOGIK TUSHUNCHA	442
Aksakalova Nilufar Oybekovna	
XOTIN-QIZLARDA OILAVIY ZO'RAVONLIKDAN KEYINGI STRESS HOLATLARINI OPTIMALLASHTIRISHNING IJTIMOY PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI.....	446
Alimova Umida Raxmatillayevna	
BOJXONA TIZIMI XODIMLARIDA STRESSGA BARQARORLIKNI OSHIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	449
Fayzullayeva Xurshida Erkin qizi	
KASBIY O'ZINI ANGLASH VA O'ZINI RIVOJLANTIRISH MOTIVLARI.....	452
G.Andakulova	
VIRTUAL MULOQOT VA RAQAMLI IJTIMOY MUHITDA YOSHLARNING DEVIANT XULQ-ATVORI SHAKLLANISHINING PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI	455
G'aniyev Maqsudjon Najim o'g'li, Nizomiddinova Feruza Faxriddin qizi, Bahriddinova Hulkaroy Tojiddinova	
RUHIY SALOMATLIKNI SAQLASHDA PSIXOLOGIK OMILLARNING AHAMIYATI.....	460
Hasanova Dilshoda Avazbek qizi	
IJTIMOY TARMOQLARNING SHAXS RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	463
Ismoilova Dilso'z, Murodjonova Mavzuna Latifjon qizi, Tilapboyeva Rayxona Komiljon qizi	
TALABALARDAGI KOMMUNIKATIV VA IJTIMOY KOMPETENTLIK XUSUSIYATLARINI RIVOJLANTIRISH.....	466
Nazarova Malohat Axmedovna	
FORMATION OF COMMUNICATIVE SKILLS IN STUDENTS WITH HEARING IMPAIRMENTS.....	469
Shakhnoza Pulatova	
O'SMIR YOSHIDAGI O'QUVCHILAR SAMARALI MULOQATDA O'QITUVCHILARNING KOMMUNIKATIV SIFATLARNI NAMOYON BO'LISHI	472
Xalmuratova Dilaram Abdikarimovna, Saydazimova Ziyoda Baxtiyor qizi, Nurmuhammedova Mohidil Nodir qizi	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASRIDA TA'LIM JARAYONINI BOSHQARISH INNOVATSIYALARI.....	475
Mamanazarova Nargiza Komildjanovna, Mirzayeva Shaxida Abdinabiyevna	

O'SPIRINLARNING IJTIMOY TARMOQLARDAGI MULOQOT MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK JIHATLARI.....	478
Salomov Shamsiddin Saboxiddin o'g'li, Yaxshiboyeva Ruxshona Husniddin qizi, Alimjonova Durdona Yunusjon qizi	
MOSLASHUVCHAN XULQ-ATVOR XUSUSIYATI, IFODALANISH MUAMMOLARI.....	482
Sh.B.Qurbanova	
KONCHILIK VA QAZIB OLISH SANOATI SOHASIDA PSIXOLOGIK SALOMATLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASH TIZIMI.....	487
Sh.U. Turobova	
SHAXS VAQTINI IDROK ETISH VA BOSHQARISHNING TO'RT USULI.....	491
Solayev Og'abek Ilhombek o'g'li	
AYBDORLIK HISSINING NAMOYON BO'LISHI: XORIY OLIMLARI TADQIQOTLARIDA YORITILISH.....	494
Sultanova Saida Muhiddin qizi	
EDUKOLOGIYA VA KOMMUNIKATSIYANING KESISHGAN NUQTALARI: METODOLOGIK QARASHLAR TAHLILI.....	496
To'g'onboeva Qizlarxon Ikromjon qizi, Ruzmetova Xilola Abdusharipovna	
ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHINING IJTIMOY-PSIXOLOGIK MUAMMOLAR.....	501
Tuqboeva Dilshoda Zaynievna, Mardonova Mardona Farhodovna	
CORRECTION OF ANXIETY IN CHILDREN.....	503
Umarova M.Kh., Sabirova N. I.	
PEDAGOGIK DIAGNOSTIKANING MAQSADI VA SHAXS RIVOJLANISHIDAGI O'RNI.....	505
Umarova Malika Xisabidinovna, Abdurasulova Ra'no Saloxiddinovna	
VIRTUAL MUZEYLAR VA ULARNING TARBIVAVIY IMKONIYATLARI.....	508
Voxidova N.X., Yusupova M. U.	
O'SMIR YOSHIDAGI O'QUVCHILAR SAMARALI MULOQATIDA O'QITUVCHILARNING KOMMUNIKATIV SIFATLARI NAMOYON BO'LISHI.....	510
Xalmuratova Dilaram Abdikarimovna, Saydazimova Ziyoda Baxtiyor qizi, Nurmuhammedova Mohidil Nodir qizi	
O'SMIRLARNING PUL HAQIDAGI IJTIMOY TASAVVURLARI SHAKLLANISHIDA ETNOPSIXOLOGIK QADRIYATLAR VA MADANIY IDENTIFIKATSIYA OMILLARINING O'ZARO TA'SIRI.....	512
Xolmuratova Mahbuba Maxmudovna	
INSON PSIXIKASI TASHQI MUHIT VA ICHKI HOLAT O'RTASIDAGI O'ZARO TA'SIR NATIJASIDA SHAKLLANISHI.....	515
Xolmurotova Mahbuba Mahmudovna, Ergashova Shaxinabonu Boboqulovna, Safarova Lobar Alisherovna	
ОТКЛАДЫВАНИЕ ДЕЛ КАК ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ ЯВЛЕНИЕ: МЕХАНИЗМЫ И ПРИЧИНЫ ПРОКРАСТИНАЦИИ.....	518
Асанова Гузаль Мухарамовна, Ганибекова Ситора	
ДЕВИАНТНОЕ ПОВЕДЕНИЕ У ПОДРОСТКОВ.....	521
Аскарова Гулрух Оринбасаровна, Шапранова Милана Павловна	
МОТИВАЦИОННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ОСУЖДЕННЫХ К ТРУДОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ОБУЧЕНИЮ В ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СИСТЕМЕ.....	525
М.А.Сайдуллаева	
5-Sho'ba. Shaxsning ruhiy salomatligi va salomatlik psixologiyasining dolzarb masalalari.....	529
O'SMIRLIK DAVRIDAGI BOLALARDA AGRESSIYANING NAMOYON BO'LISHI VA UNI BARTARAF ETISH USULLARI.....	530
Jalilova S.X., Aloyeva F., G'aybullaeva A.	
TA'LIM MUASSASALARIDA HR-MENEJMENT TIZIMINI JORIY ETISHNING SAMARADORLIGI.....	533
Umarova Navbahor Shokirovna, Bekmuratova Kamola Xasanovna	
BOLALARNI ZO'RAVONLIKDAN HIMOYA QILISH MEXANIZMLARI.....	535
Abbosova Uzrobonu Erkin qizi	

AUTIZM SPEKTRI BUZILISHI BO'LGAN MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA VIDEOMODELLASHTIRISHNING IJTIMOY KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISHDAGI AHAMIYATI.....	538
<i>Atabayeva Dilrabo Ixtiyor qizi</i>	
GLOBAL O'ZGARISHLAR FONIDA KASBIY STRESS.....	543
<i>Bog'bekova Dilnoza Shonazarovna</i>	
GIPERTONIYA BILAN OG'RIGAN BEMORLARDA STRESSNI BOSHQARISHNING PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI	546
<i>Eshchanova Nasiba Matnazarovna</i>	
SHAXSNING RUHIY SALOMATLIGI VA SALOMATLIK PSIXOLOGIYASINING DOLZARB MASALALARI	549
<i>Inogamova Shaxzoda Raximovna</i>	
NEUROPROTECTIVE PROPERTIES OF PROPOFOL AND SEVOFLURAN: POSSIBILITIES OF PREVENTING THE DEVELOPMENT OF DYSFUNCTION IN COGNITIVE PROCESSES	553
<i>Karimova G. Kh., Khodjimurodova M. Yu.</i>	
YETUKLIK DAVRIDA INSULT TASHXISLI BEMORLAR BILAN PSIXOKORREKSION ISH OLIB BORISHNING DASTURIY ASOSLARI.....	556
<i>L.U.Atajanova</i>	
SHAXS RUHIY SALOMATLIGINING PSIXOLOGIK VA IJTIMOY DETERMINANTLARI.....	558
<i>N.A.Saidakbarova, Karimova Gulnoza</i>	
GIPERTONIYA KASALLIGIDA BEMORLARDA NARKOZDAN SO'NG XOTIRANI O'ZGARISHI.....	561
<i>Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Axmatova Diyora Donyor qizi, Ulug'babayeva Soliha G'ayratjon qizi</i>	
ZO'RAVONLIKKA UCHRAGAN AYOLLAR BILAN PSIXOLOGIK MASLAHAT TASHKIL ETISH TAMOYILLARI.....	564
<i>Nazarova Muharram Yunus qizi</i>	
SHAXS RIVOJLANISHI VA SALOMATLIGINI ASRASHDA IJTIMOY TARMOQLARNING O'RNI.....	567
<i>O.M. Zaripov</i>	
BULLING VA ZO'RAVONLIK HOLATLARINING PSIXOLOGIK, IJTIMOY VA PEDAGOGIK OMILLARI.....	569
<i>Qarshiyeva Dilafruz, Sattorova Mohinur Sherali qizi</i>	
MAHALLIY NARKOZ PAYTIDA TAFAKKURNING YO'QOLMASLIGI.....	572
<i>Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Nizomova Munisa Amriddinova, Raximova Shaxnoza Ravshanovna</i>	
SHAXSNING RUHIY SALOMATLIGI VA SALOMATLIK PSIXOLOGIYASINING DOLZARB MASALALARI	575
<i>Pulatova Gulnoza Murodilovna, Umrzaqova Gulzoda Abdurahmon qizi</i>	
NEVROTIK BEMORLARDA XISSIY O'ZGARISHLAR	578
<i>Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Ostonayeva Novbaxor Mamaraimovna, Inomova Odina Abdulvohid qizi</i>	
COVID-19 PANDEMIYASINING INSON RUHIYATIGA TA'RISI.....	581
<i>Qadirova Shahnoza Saidabdullayevna</i>	
NARKOZDAN SO'NG BEMORLARDA XOTIRANI TIKLANISHI.....	584
<i>Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Shukurova Nigora Quدراتila qizi</i>	
NUTQIDA KAMCHILIGI BO'LGAN BOLALAR BILAN OLIB BORILADIGAN PSIXOKORREKSION ISHLAR TIZIMI	587
<i>S.A.Mamatisayeva</i>	
OPERATSIYADAN SO'NG SEZGI JARAYONLARINING TIKLANISHI.....	590
<i>Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Tojiyeva Go'zal Karimjonovna, Ollamova Nargiza Hamdam qizi</i>	
TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV TIZIMINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA “DIGITAL TWIN” (RAQAMLI EGIZAK) TEXNOLOGIYASI ASOSIDA MODELLASHTIRISHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI.....	593
<i>Umarova Navbahor Shokirovna, Gaymnazarov Odiljon Kurbanovich</i>	

BOLALIKDAGI PSIXOLOGIK JAROHATLARNING O‘SMIR SHAXSIY IDENTIFIKATSIYASI SHAKLLANISHIGA TA‘SIRI: RETROSPEKTIV TAHLIL ASOSIDAGI YONDASHUV.....	596
<i>Xudayberganova Roziya Nurniyazovna</i>	
BOLALARDA NARKOZDAN SO‘NG SEZGINI YUQORI BO‘LISHI	599
<i>Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Zakirova Sadoqat Kudayberganovna, Yangiboyev Zokir Tohir o‘g‘li</i>	
НЕВРОЗЫ У ДЕТЕЙ: ПРИЧИНЫ И СИМПТОМЫ.....	602
<i>Абдурахимов Дониёр Абдусаидович</i>	
INVESTIGATION OF THE RECOVERY OF COGNITIVE PROCESSES AND MEMORY FUNCTIONS AFTER GENERAL ANESTHESIA THROUGH NEUROPSYCHOLOGICAL AND PHYSIOLOGICAL MEASUREMENTS.....	605
<i>Karimova Gulchexra Khamidullayevna</i>	
ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ И ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ СЕМЬИ В УСЛОВИЯХ БОЛЕЗНИ РЕБЁНКА.....	608
<i>Асанова Гузаль Мухарамовна</i>	
NARKOZDAN SO‘NG UYQU BUZILISHLARI	612
<i>Karimova Gulchexra Xamidullayevna, Kilichova Gulnoza Bobomurotova, Xalikova Shaxzoda Radjabovna</i>	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ДЕТСКОГО АУТИЗМА: ФАКТОРЫ, ПРОЯВЛЕНИЯ, ПРОБЛЕМЫ.....	616
<i>Асрарханова Эътибор Абдувахаб қизи</i>	
БЕССОННИЦА И ПСИХОЛОГИЯ: ВЫЗОВЫ И ЦИФРОВЫЕ РЕШЕНИЯ (с включением проекта «Веб-приложение для людей, страдающих бессонницей»).....	620
<i>Туракулова И. Х., Делеверханов С. А.</i>	
ILK O‘SPIRINLARDA STRESSNI KELITIRIB CHIQRUVCHI OMILLAR HAQIDAGI TASAVVURLARNING O‘ZIGA XOSLIGI	623
<i>N.Z. Ismoilova</i>	
STRESSGA BARDOSHLILIK – SHAXS RUHIY SALOMATLIGINING ASOSI SIFATIDA	626
<i>Ruzmatova Nigina Shotilla qizi</i>	
O‘SMIRLIK DAVRIDA XULQIY OG‘ISHLARNI KORREKSIYALASH USULLARI.....	629
<i>To‘raboyev Azamat Muxamadullayevich</i>	
SCIENTIFIC APPROACHES TO THE FORMATION OF STRESS RESISTANCE	632
<i>Tuychiyeva Shakhlo Shavkatovna</i>	
TALABALARDA RUHIY SALOMATLIKNI MUSTAHKAMLASHDA STRESSGA BARDOSHLILIK VA EMOTSIONAL INTELLEKTNING ROLI.....	634
<i>Xajiyeva Iroda Adambayevna</i>	
MASS-MEDIANI TA‘SIRI OSTIDAGI O‘Z JONIGA QASD QILISH: VERTER SINDROMI PSIXOLOGIYASI TAHLILI.....	637
<i>Xudoyberganova Sharofat G‘ofurjon qizi</i>	
NERV KASALLIKLARDA BEMORLARDA HISSIY O‘ZGARISHLARI.....	641
<i>Xujamova Ruhshona G‘olib qizi</i>	
СУИЦИДАЛЬНОЕ ПОВЕДЕНИЕ У ДЕВУШЕК-ПОДРОСТКОВ.....	643
<i>Аскарова Гулрух Оринбасаровна, Абдуллина Аделина Маратовна</i>	
СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ И ТЕХНОЛОГИИ В СУДЕБНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЕ	647
<i>Мухтарова Азиза Эркиновна</i>	
INTROVERT VA EKSTROVERT SHAXSLARNING INGLIZ TILINI O‘ZLASHTIRISHDAGI PSIXOLOGIK FARQLARI.....	650
<i>Konratbaeva Ayjamal Bazarbaevna, Ochilova Xurshida Bahromovna</i>	
BOSHLANG‘ICH SINFLAR O‘QUVCHILARINING TANQIDIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK MEKANIZMLARI	652
<i>Konratbaeva Ayjamal Bazarbaevna, Yusupova Xursanoy Fazliddin qizi</i>	
МЕНЕДЖМЕНТ ИММЕРСИВНОЙ ИНКЛЮЗИВНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ	655
<i>Оманова Гулноза Абдиназаровна</i>	

KO'P MILLATLI TA'LIM MUASSASALARIDA YETAKCHILIK USLUBLARINING ETNOPSIXOLOGIK JIHATLARI	658
Umarova Navbahor Shokirovna, G'ayratova Malohat O'tkir qizi	
TA'LIM TASHKILOTLARIDA QAROR QABUL QILISH JARAYONIDA BIXEVIORIAL MENEJMENT NAZARIYASINING MOHIYATI.....	660
Umarova Navbahor Shokirovna, Sangirova Nargiza Yuldashevna	

ONANING O‘ZI HAQIDAGI TASAVVURLARINING FARZAND MUNOSABATIGA ALOQADORLIK XUSUSIYATLARI

Abdullayeva Dilbar Ubaydullayevna

Nizomiy nomidagi O‘zbekiston Milliy pedagogika universiteti
Psixologiya kafedrası professori, psixologiya fanlari doktori (DSc)

Annotatsiya: Maqolada ayolning ona sifatida o‘zi haqidagi tasavvurlari va o‘smir farzandning unga bo‘lgan munosabati o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik xususiyatlari tahlil etiladi. Ayolning “ona sifatidagi Men obrazi” va “ideal ona obrazi” haqidagi qarashlari o‘smir farzandning onaga nisbatan shakllanadigan munosabatida qanday aks etishi ilmiy jihatdan ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: ayol, o‘smir, “Men” obrazi, “ideal ona” obrazi, tasavvur, sifat, xususiyat, munosabat, xulq-atvor.

Abstract: The article examines the relationship between a woman’s self-perception as a mother and her adolescent child’s attitude toward her. It analyzes how the concepts of the “self as a mother” and the “ideal mother” are reflected in the adolescent’s perception and behavior toward the mother.

Key words: woman, adolescent, self-image, ideal mother image, perception, quality, characteristic, attitude, behavior.

Аннотация: В статье рассматриваются особенности взаимосвязи представлений женщины о себе как о матери и отношения подростка к ней. Анализируется, как образы «Я как мать» и «идеальная мать» отражаются в отношении подростка к своей матери.

Ключевые слова: женщина, подросток, образ «Я», образ «идеальной матери», представление, качество, особенность, отношение, поведение.

KIRISH

Oila qurish obektiv ravishda erkak va ayolning yangicha ijtimoiy mavqeini, shu asosda yangicha ijtimoiy rollarni egallashiga olib keladi. Mazkur o‘zgarishlar yangicha turmush sharoitida yashashni boshlayotgan shaxs “Men konsepsiyasi”, ya’ni uning o‘zi haqidagi umumlashma tasavvurlari, o‘z shaxsiga nisbatan bo‘lgan ustanovkalari tizimi[6]ga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Ayniqsa, ota-ona bo‘lish odamning “Men” obrazida hamda o‘zini o‘zi baholashning mezonlarida o‘zgarishlar ro‘y berishini taqozolaydi [5].

Psixologiyada odamning “Men konsepsiya”si xususiyatlari uning boshqalarga nisbatan namoyon etuvchi munosabatiga bevosita ta’sir ko‘rsatuvchi xilma-xil psixologik sifatlar bilan bog‘liqligini isbotlovchi ko‘plab ilmiy dalillar to‘plangan. S.G.Yakobson va S.M.Moreva maktabgacha yoshdayoq “Men” obrazi ma’lum tarkibiy tuzilishga ega bo‘lganda bolalarning axloqiy xulq-atvorini belgilab berishini aniqladilar [7].

Umuman olganda, shaxs “Men konsepsiya”si uning shaxslararo munosabatlar tizimidagi xulq-atvoriga yo‘nalish beruvchi psixologik omillar tizimida muhim o‘rin egallashini tasdiqlovchi ma’lumotlar ko‘p. Ammo ota-ona va farzand munosabatlari tizimida ushbu omilning roli hozirgacha yetarlicha o‘rganilmagan bo‘lib, bu yo‘nalishdagi tadqiqotlar asosan har xil uslubdagi ota-ona munosabati bolada o‘zi haqidagi tasavvurlarning shakllanishiga qanday ta’sir o‘tkazishini o‘rganishga qaratilgan. Jumladan, O.P.Makushina ota-onasiga yuqori darajadagi tobelikni his etuvchi o‘smir “Men konsepsiya”sida ideal va real “Men”ning kognitiv jihatdan o‘zaro farqlanmasligini aniqlagan [4]. R.Bernsning ko‘rsatishicha, bola bilan bo‘lgan munosabatda ota-onaning yuqori darajadagi avtoritarligi unda ijobiy “Men-konsepsiya” tarkib topishiga to‘sqinlik qiladi, emotsional beqaror o‘ziga-o‘zi munosabat shakllanishiga olib keladi [3].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Psixologik tadqiqotlarda to‘plangan ma’lumotlar shaxs “Men konsepsiya”si uning boshqalarga bo‘lgan munosabatida namoyon bo‘lishi ushbu psixologik tuzilmaning shakllanishida oilaviy munosabatlar katta ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi. Ayrim mualliflar ota-onalarga o‘z farzandlari bilan munosabatni to‘g‘ri yo‘lga qo‘yishlari ko‘p jihatdan o‘zlarining ota-onalik “Men konsepsiya”si qanchalik adekvat ekaniga bog‘liq

bo'lishini e'tiborga olishni tavsiya etadilar [5, 1], ammo ushbu amaliy tavsiyalar qanday aniq ilmiy dalillarga asoslanishini ko'rsatmaydilar.

Maxsus tadqiqotlar doirasida ota va onaning “ideal ota-ona” haqidagi tasavvurlari aynan T.Liri metodikasi orqali chuqur o'rganilgan. Jumladan, K.N.Belogayning tadqiqotida ota va onalarning o'z-o'ziga bergan bahosiga ko'ra ularning tasavvurlarida “ideal ota” dominantlikning ustunligi, “ideal ona” do'stona munosabatning kuchli ekani bilan tavsiflanishi aniqlangan[2].

Tadqiqotimizda aynan shu yo'nalishdagi, ya'ni onalarning “Men-konsepsiya”si - ona sifatida o'zi haqidagi tasavvurlari hamda o'smirlik yoshidagi farzand bilan bo'lgan munosabat sifati o'rtasidagi aloqadorlik xususiyatlari o'rganildi. Belgilangan yo'nalishdagi empirik izlanishni amalga oshirish uchun T.Lirining “Interpersonal diagnostika so'rovnomasi” vositasida sinaluvchi ayollar bilan ularning o'zi va “ideal ona” obrazi haqidagi tasavvurlaridagi muvofiqlik hamda tafovut darajasi tekshirildi. Shuningdek, N.I.Shevandrin tomonidan tavsiflangan “O'quvchining ijtimoiy-psixologik aloqalari tahlili” metodikasi yordamida tadqiqotda ishtirok etgan ayollarning o'smirlik yoshidagi farzandlari o'zining ona bilan bo'lgan munosabatiga beradigan bahosi aniqlandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ayollar va erkaklarning “ideal ota-ona” haqidagi tasavvurlari mazmuni psixologik tadqiqotlarda alohida o'rganilgan bo'lsa ham, ammo ota-onaning bunday tasavvurlari ularga farzandlar namoyon etuvchi munosabatda qanday aks etishi maxsus o'rganilmagan. Mazkur yo'nalishda tashkil etilgan tadqiqotimizda qo'lga kiritilgan ma'lumotlar ushbu psixologik tuzilmalar o'rtasida o'ziga xos ta'sirlashuv qayd etilishi mumkinligini ko'rsatdi.

1-jadval. “Ona sifatida men” va “Ideal ona” obrazi haqidagi tasavvurlarida manfiy nisbat ustun bo'lgan onalarga o'smir farzand munosabatining ko'rsatkichlari (o'rtacha qiymatlar asosida)

№	Oktantalarning ustun qutblari	Onaga munosabat mezonlari va ular bo'yicha taqsimot ko'rsatkichlari						
		Maslahatlashman	fikrini qadrlayman	ishonsam bo'ladi	tushunishiga ishonaman	yordam berishiga ishonaman	himoya qilishiga ishonaman	taqlid qilishni xohlayman.
1	Hukmronlik	0,63	0,71	1,02	0,54	0,68	1,22	0,34
2	Ustuvorlik	1,68	1,24	1,33	0,61	1,72	1,84	1,78
3	Tajovuzkorlik	0,31	0,43	0,41	0,25	0,48	1,32	0,37
4	Skeptiklik	1,39	0,45	0,54	0,23	0,51	0,41	0,25
5	Itoatkorlik	0,83	1,37	1,21	1,35	1,54	0,29	0,32
6	Bo'ysunuvchanlik	0,22	0,31	0,40	1,72	0,38	0,41	0,44
7	Konvensiallik	1,89	1,21	1,04	1,78	1,91	1,64	0,42
8	Bag'rikenglik	1,92	1,74	1,83	1,94	1,97	1,03	1,32

Yuqoridagi jadvalda keltirilgan miqdoriy ko'rsatkichlardan ma'lum bo'lishicha, “hukmronlik”, “tajovuzkorlik”, “bo'ysunuvchanlik” oktantalari o'zida ideal onadan yuqori baholovchi onalarning o'smir farzandlari maslahatlashish darajasi past (0,63), (0,31), (0,22) ekanini qayd etmoqda. Maslahatlashish istagini o'smirlar ko'proq “ustuvorlik”, “skeptiklik”, “konvensiallik” va “bag'rikenglik” xususiyatlari bilan ajralib turuvchi onalarga nisbatan bildirishgan. Biroq, “ustuvorlik” sifatiga ega ona bilan maslahatlashishga moyillik bildiruvchi o'smirlar (1,68) ona ularni tushunishiga unchalik ishonmaydi (0,61). “Skeptiklik” ustun ona bilan ham o'smir farzand maslahatlashishga intiladi (1,39), ammo fikrini yuqori qadrlamaydi (0,45), tushunishiga ishonmaydi (0,23). Faqatgina “konvensiallik” (kelishuvchi, do'stona munosabatni bo'rttirib namoyon etishga intilish) va “bag'rikenglik” (o'ta yumshoqko'ngillik, ko'z-ko'z etiladigan altruizm) sifatleri ustun onalar bilan o'smir farzandlar ham maslahatlashishi, ham fikrini qadrlashi va tushunishiga ishonishi mumkinligi ma'lum bo'ldi.

“Bag'rikenglik” sifatidan tashqari “itoatkorlik” xususiyatiga ega onalarning fikrini o'smirlar qadrlashlari (1,37) ni bildirganlar, ammo ularning bolani himoyalashga qodirligiga ishonchsizlik bilan qaraydilar (0,29). Nazarimizda, to'liq itoatkorlik, o'zini doimiy aybdor his etish, kamsitishga moyil bu onalarning fikrlariga ko'proq rahmdillik

nuqtai nazaridan o'smirlar e'tiborli bo'ladilar, ammo bunday sifatlarga ega odamlardan kuchli himoyani kutish o'rinsizligi haqida xulosa qilsalar kerak.

O'zida “bag'rikenglik” sifatini qayd etgan onalarning farzandlarigina onaga yuqori darajada ishonishini bildirgan, biroq bunday sifatlil onalarning himoyalashga qodirligiga o'smirlar deyarli “ba'zida” degan javobni (1,03) ko'rsatganlar. Onasining himoyalashga qodir bo'lishini, shuningdek, “skeptiklik” va “bo'ysunuvchanlik” xususiyatlari ustun ayollarning farzandlari shubha ostida qoldirishgan (ikkala holatda o'rtacha qiymat 0,41 ga teng). Bizningcha, bolaning o'ta shubhalanuvchan yoki boshqalarning fikriga komform ona vaziyat taqozo etganda uning tarafini olishiga ikkilanishi ushbu holatning sababidir.

“Hukmronlik” sifati bo'yicha o'zini yuqori baholagan ayollarning farzandlari ham onasining himoyasiga ishonch borasida munosabatning boshqa mezonlaridan ko'ra baland ko'rsatkich (1,22) bilan tavsiflanadi. “Ustuvorlik” sifati bo'yicha o'zini ideal onadan yuqori baholagan ayollarning farzandlari himoya qilinish imkoniyatiga katta ishonch (1,72) bildirishi diqqatga sazovor. Ushbu natija, bizningcha, “ustuvorlik” sifatining yuqori darajasida odamning guruhda mustaqil pozitsiyani egallay olishi, har jabhada o'zining qaysidir xususiyatlari yaxshi rivojlanganini ko'rsatishga intilishi bilan bog'lab tushuntirish mumkin. Zero, birovni himoya qilishga to'g'ri qelganda ko'p hollarda bir guruh o'zgacha pozitsiyani tanlagan odamlarga qarshi chiqishga zarurat tug'iladi. Qolaversa, kimnidir himoya qilish odamga atrofagilar va birinchi navbatda o'zining ko'z o'ngida ustunlikni ta'kidlash hamda tasdiqlash uchun o'ta qulay imkoniyatdir.

E'tiborli holatlardan yana biri “itoatkorlik” xususiyatini o'zida ideal onadan yuqori baholovchi ayollarning farzandlari onasidan yordam ola bilishiga ishonchning anchagina yuqori (1,54) darajasini, lekin himoya qilinish ehtimolida ishonchsizlikni ifodalaganlar. Bizningcha, farzandlar bu toifa onalarning doimo o'zlarini aybdor his etishlari, kamsitishga moyilliklari bilan asosan yupatish, unutishga undash orqali yordam ko'rsatish, lekin faol harakat va qarama-qarshilikni nazarda tutuvchi himoyaga salohiyatli emasligini anglab yetgani tufayli shunday munosabat bildirganlar.

Tadqiqotimizning natijalari ayol o'zida “Ideal ona”ga xos sifatlarga yaqin xususiyatlarni qayd etganda o'smir farzandning unga munosabatida ham sifat jihatdan farq mavjud bo'lishini ko'rsatdi.

2-jadval. “Ona sifatida Men” va “Ideal ona” obrazlari haqidagi tasavvurlarida musbat nisbat ustun bo'lgan onalarga o'smir farzand munosabatining ko'rsatkichlari (o'rtacha qiymatlar asosida)

№	Oktantalarning ustun qutblari	Onaga munosabat mezonlari va ular bo'yicha taqsimot ko'rsatkichlari						
		maslahatla-shaman	fikrini qadrlayman	ishonsam bo'ladi	tushunishiga ishonaman	yordam berishiga ishonaman	himoya qilishiga ishonaman	taqlid qilishni xohlayman.
1	Liderlik	1,98	1,83	1,79	1,85	1,78	1,81	1,23
2	Mustaqillik	1,83	1,72	1,69	1,73	1,67	1,89	1,91
3	Dangallik	1,05	1,64	1,75	1,78	1,81	1,75	1,56
4	Ishonchsizlik	1,12	1,85	1,79	1,71	1,69	1,54	1,63
5	Tortinchoqlik	1,01	1,13	1,45	1,79	1,75	0,83	0,75
6	Bog'liqlik	0,84	0,93	1,58	1,69	0,73	0,51	0,62
7	Hamkorlik	1,89	1,65	1,78	1,88	1,91	1,83	1,89
8	Mas'uliyatlik	1,58	1,72	1,88	1,64	1,92	1,94	1,78

Xususan, liderlik sifatini o'zida nisbiy yuqori baholovchi ayollarning farzandlari onalari bilan maslahatlashishga, ularning fikrini e'tiborga olishga, ularga ishonishga, ular yordami va himoyasiga shubhalanmaslikka tayyorlikni ifodalaganlar.

O'xshash vaziyatni mustaqillik, hamkorlik, ma'lumot, qisman ishonchsizlik singari sifatlarini o'z nazaridagi ideal ayol ko'rsatkichlariga yaqin darajada qayd etuvchi ayollar misolida ham ko'rish mumkin. Biroq boshqa oktantalar bo'yicha bir qator e'tiborli holatlar aniqlandi. Jumladan, dangallik, cho'rtkesarlik, samimiylik sifatiga egaligini qayd etuvchi ayollarning farzandlari onasi bilan maslahatlashishi ehtimolini boshqa mezonlarga qaraganda past baholaydilar. Bizningcha, bu yerda cho'rtkesar va ochiq, lo'nda ifodalashga o'rgangan odamlarning boshqalarga ayrim vaziyatlarda noqulay bo'lishining roli mavjud. Darhaqiqat, odam birov bilan maslahatlashmoqchi bo'lganda, ko'targan mavzusi bo'yicha suhbatdoshidan achchiq haqiqatni o'zida saqlovchi fikrlarni eshitish ehtimoli uni bu qarordan qaytarishi mumkinligi kundalik hayot darajasida ham tez-tez kuzatiladi.

Demak, ayollarning o‘zi haqida ona sifatida shakllangan tasavvurlari hamda o‘smir farzandlarning ularga nisbatan bo‘lgan munosabat xususiyatlari o‘rtasida o‘ziga xos aloqadorliklarni e’tirof etish uchun asoslarga egamiz. Ayni vaqtda o‘smir farzandning ochiqlik va ishonchga asoslangan umumiy munosabati (barcha mezonlar bo‘yicha bildiriladigan munosabatga nisbatan integral munosabati) aynan qaysi xususiyatlar sohasida ona sifatidagi o‘zi haqidagi tasavvurlari bir-biridan farqlanuvchi ayollarga farzand munosabatida ahamiyatli tafovut mavjudligi qiziqish uyg‘otadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda ayolning ona sifatida o‘zi haqidagi tasavvurlari va ularning ideal ona to‘g‘risida ayolda shakllangan shaxsiy nuqtai nazardan farq qilish darajasi o‘smir farzandning unga bo‘lgan munosabati xususiyatlari yuzasidan dastlabki taxminlarni ilgari surish uchun o‘ziga xos psixodiagnostik mezon bo‘lib xizmat qila oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Абдуллаева Д. У. Психокоррекция во взаимоотношениях матери и подростка // Наука и образование сегодня. Научно-теоретический журнал. – 2021. – № 4 (63). – С. 114–115.
2. Белогай К. Н. Структурные компоненты родительского отношения личности: Автореф. дис. ... канд. психол. н. – Кемерово: КГУ, 2006. – 24 с.
3. Бернс Р. С. Развитие Я-концепции и воспитания. – М.: Прогресс, 1986. – 422 с.
4. Макушина О. П. Психологическая зависимость подростков от родителей: Автореф. ... дис. ... к. психол. н. – М.: МГУ, 2001. – 25 с.
5. Немов Р. С. Психология: Учебник для студентов высших педагогических учебных заведений: В 3 кн. – 3-е изд. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – С. 123–131.
6. Практическая психология образования: Учебник для студентов высших и средних специальных учебных заведений / Под ред. И. В. Дубровской. – 2-е изд. – М.: ТЦ «Сфера», 1998. – 528 с.
7. Якобсон С. Г., Морева С. И. Образ себя и моральное поведение дошкольника // Вопросы психологии. – М., 1989. – № 6. – С. 34–42.
8. Abdullaeva D. U. Social factors affecting child education: psychological factors // Proceedings of the International Conference on Educational Discoveries and Humanities. – Texas, USA, December 2022. – P. 154–156.
9. D. Abdullayeva, R. Yorqulov, N. Atabaeva. Oila psixologiyasi. – T.: Tafakkur bo‘stoni, 2015. – 256 b.
10. Абдуллаева Д. (2023). Оилавий тарбия бола шахси ривожланишини белгилловчи омил сифатида // Педагогика и психология в современном образовании. – [Электронный ресурс]. – URL: <https://ppmedu.jdpu.uz/index.php/ppmedu/article/view/8963>
11. Abdullayeva D. U. Establishing a relationship between a mother and a teenage child // Frontline Social Sciences and History Journal. – Vol. 03, № 2. – 2023. – P. 18–26. – URL: <https://frontlinejournals.org/journals/index.php/fsshj/article/view/314>
12. Абдуллаева Д. (2023). Оилада ота-она ва фарзанд муносабатларининг ўзига хослиги. – Б. 226–232. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/oilada-ota-ona-va-farzand-munosabatlarning-uziga-hosligi/viewer>
13. Абдуллаева Д. У. (2018). Детско-родительские отношения как фактор развития креативности детей // Развитие интеллектуально-творческого потенциала молодежи: из прошлого в современность. – С. 335–336.

